

OVERBESTEMT SUBSTANTIV

Einar Lundeby

DEN SVARTE HESTEN, Huset MITT

- Dobbelt bestemmelse
- Overbestemthet
- Overbestemt substantiv
- Hyperdetermination
- Overflødig demonstrasjon

BESTEMT ARTIKKELS OPPRINNELSE OG FUNKSJON

- 1. Overalt der en bestemt artikkel forekommer, synes den å være utviklet på et forholdsvis seint stadium i språkets historie.
- 2. Den bestemte artikkel er utviklet av et demonstrativt pronomen.

BESTEMT ARTIKKEL

- En markering av bekjentheth - bestemtheth

BESTEMT ARTIKKEL

- En strømning motsatt den allminnelige språkutvikling (dvs. forenkling i bøyningssystemet)

BESTEMT ARTIKKEL

- Står artikkelen foran, blir den i regelen beholdt som egen stavelse. En etterhengt artikkel derimot kan – slik som ofte i de nordiske språk – smelte sammen med substantivet i så sterk grad at den blir desyllabisert, og bare består av en eneste lyd.

HOVEDFUNKSJONER

- 1. artikkelen blir brukt anatorisk, dvs den angir at gjenstanden eller begrepet er omtalt før. *En mann kom gående på veien. Mannen var svartkledd.*
- 2. artikkelen betegner begrepet som uten videre kjent
- a/ fordi ordet blir oppfattet som gjeldende eksemplar, representant for et miljø (*kirken, lensmannen*) – situasjonsbestemthet

HOVEDFUNKSJONER

- b/ kjent gjennom sammenhengen, f. eks kroppsdeler på en person som er omtalt før (*Han rystet på hodet*)
- c/ begrepet er enestående i sin art – det fins bare ett eksemplar (*sola, jorda, himmelen*)
- 3. artikkelen blir brukt determinativt, dvs et komplement, et adverb, en infinitiv, en bisetning. *Veien til byen, veien hjem, veien å gå*

HOVEDFUNKSJONER

- Generisk bestemthet (motsatt: individualiserende).
Vanligst i entall: *Hunden er klokere enn katten.*
Menneskene oppfører seg iblant som dyr.
- I de nordiske språk – utenom dansk – er overbestemthet en fast regel.

